

gjældende lover og reglerer været fulgt. Undervisningsstoffet har altid været gennemgaaet foredragsvis som forberedelse for elevenes selvarbeide.

Den praktiske undervisning har foregaaet i byens folkeskole. Indtil loven av 1890 utkom, ledet seminarlærerne øvelserne i de fag som de underviste i ved seminaret. Hele øverste klasse var tilstede i øvelsestimen. De var ogsaa tilstede i øvelsesskolen flere dage i træk i alle timer, vekselvis i forskjellige klasser, navnlig for at paaheøre undervisningen; herom indgav de da skriftlig beretning til seminarbestyreren. Ogsaa 1. klasse var den sidste del av skoleaaret flere hele dage tilstede i øvelsesskolen som tilhørere. Disse heldagsbesøk voldte imidlertid avbrytelser i den teoretiske undervisning, og de blev derfor efterhaanden indskrænket.

Efter loven av 1890 blev den praktiske undervisning overdraget til to folkeskolelærere og en lærerinde som øvelselærere, medens lærerskolens lærere har været uteluttet fra deltagelsen i denne. Øvelsene har foregaaet efter reglementets bestemmelser.

Forholdet mellem stat og kommune angaaende benyttelsen av folkeskolen som øvelsesskole er ordnet ved kontrakt av september 1892 (indtat i St.pr. nr. 2 for 1893, s. 46).

Elevene. Som nævnt begyndte skolen i 1867 med 25 elever. Ved den første avgangsprøve 1869 uteksaminertes 26 elever. Avgangsprøve holdtes baade om sommeren og før jul; de som ønsket at fortsætte sin skolegang et halvt aar, fik adgang der til.

Fra 1889 blev kvinder optat, fra først av kun enkelte efter indhentet tilladelse av kirkedepartementet, fra 1891 i henhold til loven av 1890.

Elevantallet var: 1869—70 37, 1874—75 48, 1879—80 86, 1884—85 85, 1888—89 71, 1893—94 57, 1898—99 68, 1903—04 88, 1908—09 105, 1913—14 101. Elevantallet har i de senere aar været omtrent 100. Ialt er dimittert i tiden 1869—1913 1451.

Desuten har et stort antal underkastet sig *lavere lærerprøve*.

Kristiania private lærerskole.¹⁾

I 1891 opprettedes et privat toaarig lærerindeseminar ved Nissens pikeskole, som dengang eiedes og bestyrtet av skolebestyrerne *I. C. Keyser*, *E. Lyche* og *B. Pauss*. Seminaret har hat bestyrelse og lokale fælles med Nissens pikeskole, til 1899 i Øvre Voldgate, senere i Nils Juels gate. Seminaret har i det hele fulgt de for de offentlige seminarer gjældende bestemmelser, og er for tiden organisert efter loven av 18 januar 1902; det

optar dog alene kvindelige elever. Fra 1903 har der til seminaret været knyttet en særskilt studenterklasse, hvis elever fra 1905 har hat adgang til frivillig undervisning — teoretisk og praktisk — i norsk, tysk, engelsk og matematik; i de sidste aar har dog denne frivillige undervisning omfattet alene engelsk. Fra 1905 er engelsk optat som frivillig fag for de elever av første klasse som med godt resultat har underkastet sig middelskole-eksamen; prøve i faget holdes ved utgangen av anden klasse.

Saalænge skolen hadde sit lokale i Øvre Voldgate, hadde seminaret overveiende eftermiddagsundervisning; fra 1899 har undervisningen næsten helt været henlagt til formiddagen. Hver undervisningstime er — med kirkedepartementets samtykke — paa 40 minutter.

Bestyrere har været: 1. cand. theol. *I. C. Keyser* (1891—98). 2. cand. theol. *E. Lyche* (1891—97). 3. cand. theol. *B. Pauss* (1891—1907). 4. cand. theol. *A. M. Corneliussen* (1897—1900). 5. cand. mag. *Fr. Ording* (1904—12). 6. Fru *Alla Dahl* og 7. cand. mag. *Chr. S. Mellbye*, begge fra 1912.

Høiere lærerprøve avholdtes første gang i 1893 og anden gang i 1895; siden har avgangsprøve været avholdt hvert aar. I 1901 utgik for første gang elever — 3 i tallet — som hadde bestaaet artium. Siden skolens opprettelse har ialt 740 elever, studenter iberegnet, tat avgangsprøven ved skolen.

Elverum private lærerskole.¹⁾

Elverums private lærerskole ligger i Elverums Leir, og har lokaler i Folkvang. Skolen er opprettet i 1892, av nuværende skoledirektør *O. A. Eftestøl*, som var skolens bestyrer til 1907; han efterfulgtes av *Olav Schulstad*, som siden har bestyrt skolen.

Skolen er nu organisert efter loven av 18 januar 1902, og følger i alt væsentlig de for de offentlige lærerskoler gjældende bestemmelser. Som øvelsesskole benytter lærerskolen Leirets folkeskole, hvis fem nederste klasser er ordnet efter byskoleloven og to øverste efter landsskoleloven. Ved siden av undervisningen i de lovbefalte fag har der været avholdt kursur i stemmebruk (én gang) og kursur i tysk og engelsk (én gang). Ved undervisningen lægges vekt paa saavidt mulig at vænne elevene til selvstændig arbeide og til at uttrykke sig i sammenheng om et emne, bl. a. ved gjengivelse av lekse fra katetret og ved frie foredrag. Lærerne holder jevnlig foredrag, dels i undervisningstimen, dels i de mange foreninger som elevene har stiftet.

I Folkvang er der 5 store klasseværelser, lærerværelse, samlingsværelse for de kvindelige elever

¹⁾ Væsentlig efter meddelelse fra bestyrelsen.

¹⁾ Efter meddelelser fra skolens bestyrer.